

18.4.2012

לכבוד

גב' עמירה חיים

מנהלת מחוז דרום, משרד החינוך

רח' התקוה 4, קריית הממשלה

באר שבע 84893, ת.ד. 610

ובפקס: 08-6263009

שלום רב,

נדון: העדר ייצוג הולם של האזרחים הערבים במשרד החינוך – מחוז דרום

הרינו לפנות אליכם בדרישה ליישם את החובה החוקית המוטלת עליכם מכוח הוראות סעיף 15א לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 להבטחת ייצוג הולם של האזרחים הערבים במשרד החינוך-מחוז דרום כמפורט כדלקמן:

1. בתאריך 15.2.2012, התקבלו לידנו נתונים אודות איוש משרות ותפקידים על ידי האזרחים הערבים ביחידות והאגפים השונים של משרד החינוך – מחוז דרום (המצ"ב לנוחיותכם). מנתונים אלה, עולה כי מספר האזרחים הערבים המועסקים במשרד בכלל הינו נמוך יחסית, ובחלק מהיחידות אין אף עובד מקרב האזרחים הערבים. העדר ייצוג של אזרחים אלה, בולט באופן מיוחד בשש יחידות של המשרד בהן היחס בין מספר העובדים הערבים לבין מספר העובדים הכללי הוא נמוך באופן ניכר ואף אפסי כמבואר בטבלה להלן:

מס' היחידה	שם היחידה	מס' העובדים הכללי	מס' העובדים הערבים
1.	מינהל	13	0
2.	אמרכלות	9	0
3.	כוח אדם בהוראה	19	0
4.	גזברות	26	0
5.	מינהל חברה ונוער	13	2
6.	הסעות	4	0
	סה"כ	84	2

2. מעיון בטבלה הנ"ל, עולה באופן בולט כי נעדר ייצוג הולם של האזרחים הערבים ביחידות השונות של משרד החינוך במחוז דרום, שכן מהנתונים הנ"ל עולה כי אחוז הערבים עומד על 2.3% בלבד מסך כל העובדים ביחידות אלו כיום. להזכירכם, חובת הייצוג ההולם של האוכלוסייה הערבית בתפקידים השונים במשרד החינוך מעוגנת במפורש בהוראות סעיף 15א לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, הקובע כי יש להבטיח את ייצוגם ההולם של בניו האוכלוסייה הערבית במשרות בשירות המדינה, חובה אשר חוזקה גם בפסיקה העליונה. יוצא אפוא, כי העדר

ייצוג הולם של האזרחים הערבים ביחידות הנ"ל, הינו הפרה בוטה לחובה החוקית המוטלת על המשרד מכוח חוק זה.

3. הצורך בהבטחת ייצוג הולם של האזרחים הערבים ביחידות אלו, עולה גם מאחוז האזרחים הבדואים בכלל ומתוכם הילדים בפרט המתגוררים במחוז הדרום. שכן, אזרחים אלה מונים כיום כ-155,592 תושבים מההווים כ-25% מכלל האוכלוסייה בנגב. ודוק, אחוז הילדים הבדואים עד גיל 17 מהווים כ-60.5% מכלל האוכלוסייה הבדואית (קרוב ל-100,000), שהוא גבוהה בהרבה מהאחוז המקביל בכלל האוכלוסייה העומד על 33.3%. ועוד, אחוז הילדים בני 5-14 במיוחד מקרב האוכלוסייה הבדואית עומד על 33.6% לעומת 18.1% בכלל האוכלוסייה.

ראו: משרד הבריאות, "מצב הבריאות של תינוקות וילדים בדואים עד גיל 6 שנים ביישובי קבע ובכפרים הבלתי מוכרים בנגב", **לשכת הבריאות – מחוז דרום**, דצמבר 2008, עמ' 11-13.¹

4. ועוד, הבטחת ייצוג הולם של האזרחים הערבים במחוז זה מקבלת משנה חשיבות לאור מצבה המדאיג של מערכת החינוך ביישובים הבדואים והפערים הקיימים בינה לבין היישובים היהודים כיום. כך למשל, מהנתונים הקיימים עולה כי שיעור הנשירה בקרב התלמידים הבדואים עומד על כ-3.9% מכלל הבנים ו-1.4% מכלל הבנות והוא גבוהה מהתלמידים היהודים, שיעור התלמידים הבדואים הזכאים לתעודת בגרות עומד על 27.9% לעומת 53.5% מכלל התלמידים, ועוד הישגי התלמידים הבדואים בבחינות המיצ"ב נמוכים במידה ניכרת מהישגי התלמידים היהודים בכל מקצועות הלימוד. ראוי לציין, כי מהנתונים הקיימים עולה כי במחוז זה לומדים כ-183,300 תלמידים, מתוכם כ-75,564 תלמידים בדואים אשר למעשה מהווים כ-41% מכלל התלמידים.

ראו: גם יובל וורגן ואורלי לוטן, "מערכת החינוך במגזר הבדואי בנגב – תמונת המצב בכמה היבטים מרכזיים", **מרכז המידע והמחקר של הכנסת**, 17.7.2007, עמ' 1-3²; ראו: משרד החינוך, התפלגות התלמידים בבתי-הספר, **המינהל לתקשוב ומערכות מידע ומרכז מידע ניהולי חינוכי (ממנ"ח)** תשס"ו 2005/06.³

5. אם כן, הבטחת ייצוג הולם של האזרחים הערבים ביחידות אלו באופן מיוחד הינו בעל חשיבות גבוהה, כאשר יש בייצוג ככזה כדי להשליך באופן ישיר ומהותי על עיצוב המדיניות החינוכית והפדגוגית, כן על הקצאת המשאבים הכספיים והארגוניים עבור שכבה ציבור רחבה זו- אוכלוסיית התלמידים הבדואים בנגב.

6. להשלמת התמונה, יוזכר כי בשנים האחרונות נדונה לא אחת סוגיית העדר ייצוג של האזרחים הערבים במשרד החינוך ונמתחה ביקורת נוקבת על כך. למשל, בשנת 2009 עמד דו"ח ועדת החקירה הפרלמנטארי של הכנסת בראשית ח"כ טיבי, בנושא קליטת עובדים ערבים בשירות ציבורי, על האחוז הנמוך של העובדים הערבים במשרד החינוך, לרבות במחוז דרום וציין כי קיים צורך בקליטת עובדים ערבים במשרד זה, במיוחד ביחידות בעלות השלכה על מדיניות המשרד בתחומים השונים.

¹ http://www.old.health.gov.il/Download/pages/beduwin_251109.pdf

² <http://www.knesset.gov.il/mmm/data/pdf/m01846.pdf>

³ <http://cms.education.gov.il/NR/rdonlyres/308ED228-CF9A-4FAC-B21D-8A201D6775B9/50426/aa.pdf>

ראו: דו"ח ביניים של ועדת החקירה הפרלמנטארית בנושא: קליטת עובדים ערבים בשירות הציבורי, בראשית חבר הכנסת אחמד טיבי, 2009, עמ' 31-32.⁴

על יסוד כל הדברים האמורים לעיל, וכמצוות הדין, הנכם מתבקשים לפעול ליישום החובה החוקית המוטלת עליכם בדבר קליטת עובדים ערבים במשרד החינוך – מחוז דרום, כן נודה באם תודיענו באם בכוונתכם לערוך תוכנית פעולה ליישום חובה זו. לטיפולכם המהיר, נודה.

בכבוד רב,
ראמי גיבראן, עורך – דין

⁴ http://www.knesset.gov.il/committees/heb/docs/arab_workers17.pdf